

Raadsvergadering	
Volgnummer	85-2023
Onderwerp	Vaststelling nota IBOR 2024 - 2028
Domeinvergadering	Fysiek
Programmanummer	7 Volksgezondheid en milieu
Registratienummer	2023.04079
Collegevergadering	10-10-2023
Portefeuillehouder	Wethouder Aarts
Organisatieonderdeel	BO Ruimte
Behandelend ambtenaar	JIF Kooijman Telefoonnummer: 06 -150 182 49 jos.kooijman@maastricht.nl
Bijlagen	bijlage 1 Raadsbesluit bijlage 2 Nota Integraal beheer openbare ruimte 2024 - 2028

AAN DE GEMEENTERAAD

Samenvatting

Als de gemeenteraad instemt met dit voorstel wordt het strategische beleid voor het onderhoud van de openbare ruimte voor de komende jaren vastgesteld inclusief de kwaliteitsniveaus voor de diverse producten (verhardingen, civieltechnische kunstwerken, groen, openbare verlichting etc.). Tevens worden daarbij de benodigde financiële middelen in meerjarenperspectief vastgelegd. Deze zijn berekend voor alle producten op basis van landelijk gemiddelde normkosten per asset, waarbij vervolgens is bekeken wat er specifiek in Maastricht echt nodig en haalbaar is. Door een combinatie van al eerder bekende en in de vorige Nota IBOR en leidraden benoemde risico's en diverse nieuwe ontwikkelingen (gebruiksintensiteiten, marktomstandigheden, klimaatverandering, e.d.) is er aanzienlijk meer geld nodig (ca 35%), dan het huidige beschikbare budget van € 118 mln. voor de meegenomen assets, om onze openbare ruimte op een duurzame en robuuste wijze te beheren en te onderhouden. Generiek kan gesteld worden dat de gestegen marktprijzen, van gemiddeld 25%-30%, een belangrijke oorzaak vormen.

Beslispunten

1. De raad stelt de Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte 2024-2028 (nota IBOR 2024) vast.
2. De raad stemt in met de beschikbaarstelling van de daarvoor benodigde financiële middelen.

1. Aanleiding, bevoegdheden en context.

Conform de BBV dient de raad elke 5 jaar de financiële en inhoudelijke kaders voor het beheer van de openbare ruimte vast te stellen. Voorheen werd het beleid aangaande de diverse deelproducten in de openbare ruimte (verhardingen, civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting etc.) beschreven in de zogenaamde “leidraden”, in deze beheerplannen werden de beleidsuitgangspunten en de benodigde financiële middelen op verschillende niveaus geformuleerd. Vaststelling van die plannen vond plaats in het college van burgemeester en wethouders maar ná de aanpassing van de BBV moest dit gebeuren via een raadsbesluit. Tegen deze achtergrond zijn alle lopende beheer- en onderhoudsplannen in de raadsvergadering van 2 maart 2021 vastgesteld, zie [Raadsvoorstel 14-2021 - Vaststelling onderhoudsplannen Openbare Ruimte, VVS.pdf](#) . Het beleid voor de openbare ruimte is laatstelijk integraal verwoord in de nota Integraal Beheer Openbare Ruimte 2017, zie [RIB - IBOR nota.pdf \(parlaeus.nl\)](#).

We hebben er nu voor gekozen om een geactualiseerde nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (nota IBOR 2024) ter vaststelling aan de gemeenteraad aan te bieden die zowel de inhoudelijke als de financiële kaders bevat voor de periode 2024 t/m 2028. De actualisatie is ingegeven door een aantal ontwikkelingen m.b.t. het beheer van de openbare ruimte en er is in principe nauwelijks sprake van nieuw beleid.

In de vorige nota IBOR 2017, alsmede in verdiepende leidraden per beheerproduct, zijn destijds reeds een aantal risico's benoemd die op termijn tot hogere kosten zouden leiden. In de aanloop naar deze nieuwe nota IBOR 2024 zijn deze risico's verder geconcretiseerd en hebben wij de methodiek van assetmanagement (gestructureerd sturen op beheer en onderhoud) verder kunnen professionaliseren. Doel hiervan is het tegen aanvaardbare kosten en binnen acceptabele risico's beschikken over de juiste voorzieningen (prestaties) van al onze “assets” in de openbare ruimte, gedurende hun totale levensduurcyclus. Hierdoor kan beter langjarig vooruit worden gekeken. Bij deze werkwijze en rekenmethodiek is gebruik gemaakt van landelijke normkosten. Aanvullend is gebruik gemaakt van onze eigen inzichten in de benodigde budgetten, welke in Meerjarige Onderhoudsplannen (MJOP's) zijn opgenomen en onze eigen waarnemingen zoals weginspecties.

Bij deze actualisatie van de NIBOR-nota is ingezoomd op de reeds voorheen benoemde ontwikkelingen en risico's, zijn nieuwe ontwikkelingen en risico's in kaart gebracht en vertaald en is een actuele inschatting gemaakt van de toekomstige beheer- en onderhoudskosten. Daaruit komt naar voren dat de kosten voor beheer en onderhoud aanzienlijk toenemen. Daar waar mogelijk hebben wij gekozen voor lokaal maatwerk (wat is echt nodig en haalbaar). Dit zogenaamde "Maastrichtse maatwerkvoorstel" heeft uiteindelijk geleid tot € 10 mln. minder benodigd budget voor de komende vijf jaar t.o.v. de normkostenbedragen. Deze geraamde besparing wordt voornamelijk gehaald bij Verhardingen, door minder benodigd budget voor groot en klein onderhoud omdat er de komende jaren juist veel wordt geïnvesteerd in verbetering van de wegen, en Groen, omdat wij in de lokale markt toe kunnen met een iets lager uitbestedingsbudget.

Tevens stellen wij in de paragraaf Financiën een zodanige wijze van financieren voor, dat de druk op het budgettair kader na de eerste twee jaren (dus vanaf 2026) lager uitvalt.

2. Gewenste situatie.

De raad wordt gevraagd om in te stemmen met voorliggende nota IBOR 2024, waarin voor alle assets in de openbare ruimte (wegen, civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting, groen, etc.) de vertaling is gemaakt van de ontwikkelingen en risico's op gebied van strategisch beleid en beheer- en onderhoudskosten.

Bij de bepaling van deze toekomstige beheer- en onderhoudskosten blijkt dat reeds voorheen benoemde ontwikkelingen en risico's maar zeker ook actuele ontwikkelingen leiden tot fors hogere kosten. Het gaat dan samenvattend om de volgende zaken.

- Een recent zeer snel veranderde wereld, waarin marktprijzen enorm zijn toegenomen (ca 20 – 30%) ten gevolge van kostenstijgingen van salarissen, transport en materialen. Bij openbare verlichting geldt aanvullend nog dat de gestegen energieprijzen leiden tot fors verhoogde kosten.
- Een aantal assets zijn door veroudering of intensiever gebruik dan verwacht werd eerder toe aan een grote opknopbeurt of vervanging. Bijvoorbeeld hogere verkeersintensiteiten en gewichtstoename van vracht- en elektrisch verkeer.
- Klimaatverandering heeft na enkele jaren van structurele droogte en kwakkelwinters forse effecten op de achteruitgang van de kwaliteit van met name verhardingen en groen.

Met de vaststelling van deze nota IBOR 2024 kan de openbare ruimte op een toekomstbestendige manier worden onderhouden. De verdere professionalisering van het beheer van de openbare ruimte via de methodiek van assetmanagement zal de komende jaren worden voortgezet.

3. Argumenten.

Hierna wordt de situatie beschreven van de belangrijkste kapitaalintensieve assets, te weten Verhardingen (paragraaf 3.1.), Civiele kunstwerken (3.2), Openbare verlichting (3.3) en Openbaar groen (3.4). Per asset zal worden ingegaan op de onderhoudstoestand van die asset en op de benodigde aanpak om deze robuust en toekomstbestendig te onderhouden.

Voor meer toelichting verwijzen wij graag naar de bijgevoegde nota IBOR 2024 die uitgebreid ingaat op het beleid, de werkwijze, onze ervaringen en de berekende kosten m.b.t. het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

3.1 Verhardingen

Op basis van de weginspecties is gebleken dat de kwaliteit van ons wegennet verslechterd is. Dit wordt met name veroorzaakt door veroudering, klimaatverandering en intensief gebruik. Dit was eerder onvoldoende zichtbaar doordat de inspectiegegevens in de P&C-cyclus qua ambities en behaald resultaat samenvattend werden gepresenteerd waarbij werd uitgegaan van gemiddelde kwaliteiten en niet van de landelijk opgestelde 90%-regel uit de meest actuele CROW Kwaliteitscatalogus (zie hiervoor verder de Nibor nota paragraaf 2.4 en bijlage 3). Vanaf nu gaan we de toestand van het areaal altijd presenteren in termen van de gemeten bevindingen uit de technische weginspecties, uitgesplitst per kwaliteitsniveau, wat meer recht doet aan de werkelijke onderhoudssituatie van verhardingen. Dit leidt tot het volgende overzicht.

Prestatie-indicatoren Verhardingen	Realisatie		
	2018	2021	2023
<i>CROW-kwaliteitsniveau technische kwaliteit</i>			
A+	37%	36%	37%
A	37%	30%	33%
B	15%	15%	10%
C	0%	1%	1%
D*	11%	18%	19%

*In categorie D is in 2021 en 2023 het getoonde percentage inclusief 4% van het areaal waar op dat moment herstelwerk in uitvoering was of herstelwerk op korte termijn gepland staat (2023).

Het uitgangspunt is dat het onderhoudsniveau van verhardingen binnen de singels op niveau B en buiten de singels op niveau C ligt. Daarnaast wordt geprobeerd de technische kwaliteit van de verhardingen, in tegenstelling tot het verleden, zo min mogelijk te laten zakken naar CROW-D niveau door structureel onderhoud te plegen bij wegvakken die zich nog bevinden op kwaliteitsniveau B of C. Dit op basis van de gewijzigde rekenmethodiek van de CROW. Wel is er bij een evenwichtig wegennet altijd sprake van wegvakken waarbij een *tijdelijke* achterstand in onderhoud wordt geaccepteerd. Dat betreft wegvakken die op de nominatie staan voor groot onderhoud of rehabilitatie. Die wegvakken hebben de kwalificatie D en de onderhoudstoestand wordt extra in de gaten gehouden (door regelmatige inspecties) en de weg wordt veilig gehouden (middels klein onderhoud) totdat er groot onderhoud of vervanging (rehabilitatie) wordt uitgevoerd. We hebben op basis van de actuele landelijk gehanteerde rekenmodule van de CROW en de normkosten berekend wat we moeten doen om het areaal op het gewenste niveau te onderhouden. Vervolgens is ten behoeve van het Maastrichts maatwerkvoorstel het benodigd budget voor groot en klein onderhoud neerwaarts bijgesteld omdat er de komende jaren juist veel wordt geïnvesteerd in verbetering van de wegen.

Deze bedragen zijn afgezet t.o.v. de bestaande budgetten. Ook is een gedeelte van het benodigde budget naar voren gehaald om het areaal versneld op het gewenste niveau te krijgen. Verder is voortzetting, en hierbij ook ophoging (maar minder dan de normkosten), van het reeds beschikbare jaarlijkse bedrag nodig om wortelopdruk in verhardingen aan te pakken. Tot slot is er rekening mee gehouden dat we de mogelijkheid willen continueren om te blijven investeren in projecten met koppelkansen voor mobiliteit, water en groen.

Dit alles leidt tot een additioneel benodigd budget van € 13 mln. over de periode 2024 tot en met 2028. Dit is een substantiële verhoging t.o.v. het huidig beschikbare budget.

Deze kostenverhoging vindt zijn oorzaak in een aantal factoren die deels al genoemd zijn (enorme stijging marktprijzen, klimaatverandering, snellere veroudering van assets door hogere verkeersbelastingen). Daarnaast spelen bij verhardingen nog een aantal specifieke factoren een rol:

- De aanwezigheid van te dunne asfalt- en funderingspakketten, met name in woonstraten, leidt ertoe dat vaker dan voorheen moet worden gekozen voor gehele of gedeeltelijke rehabilitatie van zo'n weg.
- Strengere milieueisen en vermindering van de kwaliteit van het asfalt leiden tot kortere levensduur en hogere kosten bij groot onderhoud of vervanging.
- Geluidsreducerend asfalt gaat maar 7 jaar mee in plaats 12-14 jaar, dat is nu is meegenomen.
- Bij de in het verleden toegepaste landelijke rekenmethode van het CROW werd langjarig onderhoud niet meegenomen. Dit is nu aangepast. De nieuwe robuustere rekenmethodiek van de CROW leidt ertoe dat er meer gepland cyclisch onderhoud ook aan wegen met niveau B en C gaat plaatsvinden.

- Ook moeten we door strengere milieuregelgeving rekening houden met hogere vervangingskosten van met name asfalt. Dit komt zowel door een kortere levensduur van geluidsreducerend asfalt als doordat de reguliere asfaltsamenstelling minder bitumen bevat en hierdoor minder stevig is en een dikker asfaltpakket nodig is. Die past vaak niet in de in het verleden toegepaste laagopbouw van fundering en asfalt dus dient de gehele verhardingsconstructie aangepast te worden. Tevens zijn de kosten voor de afvoer van (teerhoudend) asfalt fors gestegen door milieueisen en monopolie op de markt.

Deze zaken beïnvloeden de mee te nemen prijzen in de normkosten.

3.2 Civieltechnische kunstwerken

De beheerstrategie bij civieltechnische kunstwerken is met name gericht op functionaliteit en (constructieve) veiligheid. De Leidraad Civieltechnische kunstwerken 2020 – 2024 benoemt reeds een aantal risico's m.b.t. kosten van het groot onderhoud. Het betreft:

- Het aanbesteden van het nieuwe onderhoudscontract van de Markt-Maastunnel in 2023
- De kans die bestaat op verborgen gebreken in complexere kunstwerken
- Diverse nieuwe ontwikkelingen waardoor extra kosten ontstaan. In dit kader benoemt de leidraad dat de onzekerheden deels ook samenhangen met de aard van een aantal grote –ook deels historische- objecten. Kosten voor (groot) onderhoud of renovatie van dergelijke objecten zijn vaak pas door maatwerk vast te stellen.
- Tot slot constateert de leidraad in algemene zin dat er een aantal grote vervangingen en renovaties in zicht komen. Daarbij wordt onder meer gewezen op de vervanging/verbetering van de tunneltechnische installaties (Markt-Maastunnel), het renoveren van de sluizen 19 en 20 (bassin) en de aanpak van diverse kades en bruggen, o.a. rondom de stedelijke Jeker.

Het is evident dat de hierboven beschreven uitgangssituatie bij het bepalen van de normkosten medebepalend is geweest. Verder is niet onbelangrijk te constateren dat de kostenberekeningen van de lopende leidraad 2020 – 2024 zijn gebaseerd op ramingen van 2019.

Tegen deze achtergrond is berekend dat er t.o.v. de huidige budgetten een additioneel budget benodigd is van ruim € 9 mln. voor de komende vijf jaar. Hierin zijn ook de kapitaalslasten meegenomen voor o.a. de renovatie (vervanging van de liften en tegengaan van roest) van de Hoeg Brök en om de aanpak van de kades in de Beatrixhaven. Het moge duidelijk zijn dat deze hogere kosten deels ook veroorzaakt worden door de al eerder in deze nota genoemde kostenverhogende omstandigheden.

3.3 Openbare verlichting

Voor wat betreft openbare verlichting is de afgelopen periode gewerkt conform het gestelde in de Leidraad Openbare verlichting 2020 – 2024. In deze leidraad is m.b.t. de leeftijd van het areaal vastgesteld dat 23% van de masten en 43% van de armaturen het einde van de technische levensduur heeft bereikt. Vandaar dat toen besloten is deze achterstanden versneld weg te werken.

Ten behoeve van dit in de leidraad beschreven vervangingsprogramma is destijds een raming opgesteld voor het inhalen van de achterstand en vervangingen van masten en armaturen die in de looptijd van de leidraad aan het einde van hun levensduur komen. Uitgangspunt daarbij was het toepassen van Ledverlichting die “slim” is en vleermuisvriendelijk. Zoals reeds gerapporteerd bij de rekening 2022 is de ingezette aanbesteding voor de grootschalige vervanging opgeschort vanwege de enorme prijsstijgingen in de markt en vanwege de hoge kosten die werden gevraagd voor “slimme” en vleermuisvriendelijke verlichting. Dat heeft geleid tot een heroverweging waarbij we bezien of er –met respect voor fauna- alternatieven zijn om zoveel mogelijk binnen de beschreven financiële kaders te blijven. De reeds beschikbare middelen voor het vervangingsprogramma zijn dus nog (grotendeels) niet uitgegeven.

Tegen deze achtergrond hebben wij actuele normkostenberekeningen opgesteld waaruit blijkt dat er voor de komende periode tot en met 2028 additionele exploitatiemiddelen nodig zijn ter hoogte van ca € 2,7mln. voor de komende vijf jaar. Dit bedrag is inclusief extra geprognoseerde energiekosten, dit is gelet op de lopende aanbesteding in de huidige energiemarkt echter een onzekere factor. Voor wat betreft de vervangingsinvesteringen gaat het grotendeels om een verschuiving in de tijd van al eerder gevoteerde middelen en niet om een uitbreiding van het investeringsbudget.

3.4 Openbaar Groen (inclusief bomen en natuurterreinen).

Met de asset openbaar groen wordt al het openbaar groen bedoeld binnen de gemeentegrenzen.

Hieronder vallen beplantingen en grassen, het bomenbestand en ook de natuurterreinen.

Voor wat betreft de asset openbaar groen wordt gewerkt conform de kaders zoals deze in de Leidraad groen 2020-2024 zijn vastgesteld. Met het vaststellen van deze nota is een belangrijke impuls gegeven aan de vervangingsopgave van de beplantingsvakken in het openbaar groen. Deze vervangingsoperatie is nodig om de technische staat van die beplantingsvakken te verbeteren zodat het onderhoud beter is uit te voeren. Daarmee wordt ook aansluiting gezocht bij de ambities zoals deze zijn geformuleerd in o.a. de Omgevingsvisie.

In het kader van de actualisatie van de IBOR-nota 2024 is echter geconstateerd dat vervanging van beplantingsvakken een voortdurend cyclisch proces moet zijn en dat hiervoor meer geld nodig is. Alle beplantingsvakken dienen in principe eenmaal in de 30 jaar te worden vervangen.

De groenvakken met een meer natuurlijk karakter (met name in het buitengebied en de grotere aaneengesloten groenvlakken) zijn, voor wat betreft het beheer, bij het CNME ondergebracht. Dat beleid wordt bestendig waarmee het natuurlijke karakter en de biodiversiteit van deze groenvakken wordt bestendig en deels verhoogd.

De grootste opgave ligt momenteel bij het reguliere onderhoud van groen binnen de wijken. Naar aanleiding van een verminderde burgertevredenheid is enkele jaren geleden met de raad afgesproken dat het groenonderhoud van een CROW-beeldkwaliteit C voor de meest in het oog springende onderdelen zou worden verhoogd naar een B-kwaliteit. Er is dus een differentiatie aangebracht in het beheer en onderhoud. Daarbij werd de beeldkwaliteit gemeten uitgaande van gemiddelde scores, d.w.z. er was aan de norm voldaan als meer dan 50% van de groenobjecten voldeed aan de eisen. De gemiddelde kwaliteitsscore bleek vaak niet overeen te komen met eigen waarnemingen m.b.t. de kwaliteit van de buitenruimte én ook niet met subjectieve beleving van de burger. Vanaf 2024 gaan we daarom werken met de landelijk toegepaste 90% regel zoals deze is vastgelegd in de CROW Standaard 2020 en de “CROW Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte 2018”. Hierdoor ontstaat een accurater beeld van het kwaliteitsniveau en kan er beter gestuurd worden op o.a. bestekken van onderhoudsaannemers (zie hiervoor verder de IBOR nota 2024 paragraaf 2.4). Naast het reguliere dagelijks onderhoud wordt in de IBOR 2024-2028 ook invulling gegeven aan de toenemende problematiek rondom invasieve soorten zoals de Japanse Duizendknoop. In de Leidraad 2020-2024 was hiermee reeds een aanvang gemaakt. Om schades door de duizendknoop te voorkomen wordt de bestrijding van de Japanse Duizendknoop geïntensiveerd. De extra kosten hiervoor worden opgenomen in het exploitatiebudget.

De berekening van het totaal benodigde onderhoudsbudget op basis van normkosten is voor de specifieke Maastrichtse situatie (met name de lokale marktwerking) niet helemaal passend, vandaar dat hier voor een specifiek Maastrichts maatregelpakket is gekozen.

Het “Maastrichtse maatregelpakket” kenmerkt zich door beeldkwaliteit B te kiezen als basis. Daar waar differentiatie mogelijk is wordt gekozen voor beeldkwaliteit C. Behoud van de technische kwaliteit is hierbij het uitgangspunt.

Niveau beeldkwaliteit - vanaf 2024	
Beplanting*)	B
Onkruid in groen	B
Grashoogte	C
Maaien obstakels en graskanten	B

*) differentiatie binnen het maatregelpakket

Onkruidbeheer in beplantingsvakken of randsnoei zijn B-niveau maatregelen. Grashoogte of bladruimen in heesterplantsoenvakken zijn C-niveau maatregelen.

Dit "Maastrichtse pakket" leidt tot een verhoging van het benodigde exploitatiebudget met ruim € 2 mln. per jaar (maar ca.€ 413.000,- lagere kosten dan de normkosten). Verder is er voor het openbaar groen nog een eenmalige kwaliteitsimpuls voorzien ter hoogte van ruim € 200.000,- teneinde het benodigde basis-kwaliteitsniveau te realiseren.

Maastricht heeft een bomenbestand bestaande uit ca 43.400 laan- en parkbomen. Met betrekking tot bomen zijn de beheerkosten toegenomen door het verouderde bomenbestand en de veranderende klimaatomstandigheden. Daarnaast neemt de levensduur van bomen af en dienen deze frequenter te worden vervangen. Dit heeft in 2022 geresulteerd in de opstelling van een Bomenbeheerplan waarin inzichtelijk is gemaakt hoe het bomenbestand van Maastricht uit ziet, welke kosten hieraan zijn verbonden en welke (onderhouds)maatregelen er zijn. Op basis van normkosten, bezien in relatie tot het bomenbeheerplan, zijn de opgaven en de financiële consequenties in beeld gebracht. Belangrijkste conclusie daarbij is dat er wordt gekozen voor een structureel cyclisch bomenvervangingsprogramma, corresponderend met een investering ter hoogte van ca 1mln. per jaar de periode 2024 tot en met 2028. Dit doet recht aan de omvang van ons (deels verouderde) areaal bomen en biedt kansen om het areaal gebiedsgericht te verbeteren door hele straten aan te kunnen pakken in plaats vervanging van een losse boom bij einde levensduur of onveiligheid.

Alternatieven.

Wij hebben overwogen of we voor de verschillende assets verantwoord zouden kunnen kiezen voor een lager onderhoudsniveau over de hele lijn. Daar is niet voor gekozen omdat we al kritisch hebben gekeken naar de landelijk te hanteren normkosten. Dit heeft op onderdelen geleid tot een "Maastrichts maatwerkvoorstel" met lagere onderhoudskosten. Daar nu nog een verdere stap in maken en kiezen voor een lager generiek onderhoudsniveau vergroot het risico op kapitaalvernietiging in de toekomst.

Per asset komen we tot de volgende aanvullende overwegingen.

- Verhardingen

De voorgestelde uitvoeringsstrategie is erop gericht om met de extra jaarlijks (extra) ter beschikking te stellen middelen de teruglopende kwaliteit van het areaal weer terug te brengen op het

afgesproken kwaliteitsniveau (B voor de hoofdwegen en de binnen stad en C voor het overige areaal). Wij zien geen ruimte om te kiezen voor alternatieven omdat het gekozen “realistische scenario” uitvoerig intern en extern is getoetst en valide is. Kiezen voor een (nog) lager kwaliteitsniveau leidt tot kapitaalvernietiging en hogere onderhoudskosten op de lange termijn.

- Civieltechnische kunstwerken

Mede gelet op de veroudering van het areaal en gelet op de beschreven onzekerheden m.b.t. de bedragen voor onderhoud en renovatie van een aantal objecten zijn hier geen alternatieven te benoemen. Veiligheid is uitgangspunt.

- Openbare verlichting

Ook hier zijn geen alternatieven te beschrijven.

- Groen

Theoretisch is Groen een asset waarbij gekozen zou kunnen worden voor een lager onderhoudsniveau. Evenwel, wij hebben er vanaf 2018 bewust voor gekozen de C-kwaliteit te verlaten vanwege de verloedering en grote vervangingsopgave die hierdoor ontstaan is en sindsdien is een groei ingezet naar kwaliteitsniveau B. Door te werken met het Maastrichtse maatregelpakket voor Groen wordt hier een effectieve invulling aan gegeven.

4. Financiën.

Voor de uitvoering van de IBOR-nota 2024 is een budgetverhoging noodzakelijk. Conform de nota ziet het huidige beschikbare budget er op hoofdlijnen als volgt uit.

Beschikbaar budget	2024	2025	2026	2027	2028	Totaal
Verhardingen	€ 5.287	€ 5.302	€ 5.312	€ 5.312	€ 5.312	€ 26.524
Civieltechnische kunstwerken	€ 2.257	€ 2.313	€ 2.300	€ 2.300	€ 2.300	€ 11.471
Openbare verlichting	€ 1.465	€ 1.462	€ 1.459	€ 1.459	€ 1.459	€ 7.303
Groen	€ 6.444	€ 6.507	€ 6.570	€ 6.570	€ 6.570	€ 32.660
Schoon	€ 5.769	€ 5.769	€ 5.769	€ 5.769	€ 5.769	€ 28.844
Overig	€ 2.208	€ 2.253	€ 2.251	€ 2.251	€ 2.251	€ 11.215
Totaal	€ 23.430	€ 23.605	€ 23.660	€ 23.660	€ 23.660	€ 118.017

In onderstaande tabel zijn de extra bedragen opgenomen die noodzakelijk zijn voor het reguliere beheer en onderhoud van de betreffende assets voor de komende 5 jaar. Dit betreft de totale extra benodigde exploitatiemiddelen, bestaande uit kosten voor klein onderhoud, groot onderhoud (al dan niet bekostigd via een voorziening) en kapitaalslasten n.a.v. investeringen.

Verschil gevraagd 'Maastricht' - beschikbaar (*1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	Totaal
Verhardingen	-€ 4.548	-€ 4.721	-€ 1.074	-€ 1.385	-€ 1.668	-€ 13.396
Civieltechnische kunstwerken	-€ 2.004	-€ 1.893	-€ 1.817	-€ 1.858	-€ 1.938	-€ 9.510
Openbare verlichting*	-€ 400	-€ 400	-€ 515	-€ 630	-€ 745	-€ 2.690
Groen	-€ 2.426	-€ 2.128	-€ 2.160	-€ 2.192	-€ 2.223	-€ 11.129
Overig	-€ 103	-€ 78	-€ 79	-€ 79	-€ 79	-€ 418
Totaal	-€ 9.481	-€ 9.220	-€ 5.645	-€ 6.144	-€ 6.653	-€ 37.143

*Van de in 2024 gevraagde ophoging voor Openbare Verlichting is reeds € 0,2 mln. toegekend o.b.v. de 1ste Berap 2023.

Voor een gedetailleerde uitwerking van deze bedragen verwijzen wij naar de nieuwe IBOR-nota. Het getoonde totaalbedrag van ruim € 37 mln. (waarvan € 28,6 mln. structureel en € 8,3 mln. incidenteel¹) wijkt af van het totaalbedrag in de nota IBOR van € 42,3 mln. (€ 34 mln. structureel en € 8,3 mln. incidenteel). Dit komt omdat in het gevraagde budget rekening is gehouden met de financiële trend in de meerjarenbegroting, waarbij vanaf de jaren 2026 en verder structureel minder budget beschikbaar is. Er is daarom ingezet op het op korte termijn (2024-2025) uitvoeren van zo veel mogelijk herstel- en groot onderhoudswerkzaamheden aan wegen. Ter dekking van deze korte termijn investeringen wordt, vanuit de geprognosticeerde positieve resultaten in de jaren 2023-2025, een bestemmingsreserve gevormd voor een totaalbedrag van ca. € 15,1 mln. Welke voor ca. € 5 mln. voordeel oplevert in de jaren 2024-2028 en voor ca. € 10 mln. in de jaren 2029-2039. Dit laatste kan overigens pas daadwerkelijk worden doorgevoerd bij de vaststelling van de resultaatbestemming van het betreffende boekjaar, voor zover het behaalde resultaat dit toelaat. Indien er geen bestemmingsreserve zou worden gevormd, betekent dit dat de (kapitaals)lasten vanaf 2025 15 jaar lang gemiddeld jaarlijks ca. € 1 mln. hoger uitvallen.

Bij alle bedragen is gerekend met diverse interne en externe (geactualiseerde) opslagen. Omdat marktprijzen in een aantal gevallen nogal fluctueren en e.e.a. ook afhankelijk is van diverse ontwikkelingen zal bij de reguliere planning & control cyclus worden gerapporteerd over de voortgang van de uitvoering van de NIBOR nota 2024. De voorgestelde budgetophoging is reeds verwerkt in de vast te stellen begroting 2024.

5. Vervolg.

Na instemming van de gemeenteraad met dit voorstel wordt het beheer en onderhoud vanaf 2024 op de nieuw beschreven wijze uitgevoerd. Voor 2024 zal in ieder geval al fors worden ingezet op een intensivering van het programma groot onderhoud wegen zoals beschreven. In de toekomst zal de raad via de reguliere planning & control cyclus worden geïnformeerd over de voortgang van de

¹Dit incidentele budget is nodig om op een aanvaardbare uitgangssituatie qua kwaliteitsniveau te komen voor wegen en groen. Onze verwachting is dat dit herstelprogramma binnen uiterlijk drie jaar kan worden uitgevoerd.

uitvoering van de geactualiseerde Nota IBOR 2024. Zo nodig kunnen dan besluiten worden genomen over eventuele afwijkingen.

6. Participatie

Over de totstandkoming van de nota IBOR 2024 is niet actief gecommuniceerd. Uiteraard zullen de reguliere participatie en communicatietrajecten worden doorlopen bij de uitvoering van de diverse projecten in de openbare ruimte.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

G.J.C. Kusters

De Burgemeester,

W.A.G. Hillenaar

Raadsvoorstel

Bijlage 1.

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d. 10 oktober 2023, organisatieonderdeel Ruimte, no. 2023.04079;

gelet op artikel 212 Gemeentewet jo artikel 19 lid 1 van de Financiële verordening gemeente Maastricht 2021;

BESLUIT:

1. De raad stelt de Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (nota IBOR 2024) vast.
2. De raad stemt in met de beschikbaarstelling van de daarvoor benodigde financiële middelen zoals nader verwoord in het onderdeel Financiën van dit raadsvoorstel.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van

de griffier,

{{(esl:Signer1:Signature:size(200,50))}}

de voorzitter,

{{(esl:Signer2:Signature:size(200,50))}}